

Ljubljanski ZVON Leposloven in znanstven list.

Izdajatelji :

Janko Kersnik, Fr. Levec, Jos. Stritar, dr. Ivan Tavčar.

LETO III.

V LJUBLJANI, 1. OKTOBRA 1883.

ŠTEV. 10.

Na ljudski veselici.

Devetnik.
Zalóži nu, stara, dobro zalóži,
Oblastno sedeč pri svojem moži;
Telétine imaš tu in svinjine,
Človeku se kar cedijo sline.
Salata je tu in gorka prikuha,
In tu pol hleba belega kruha.
Pa zraven časih malo primoči,
Mož, reči moram, dobrega toči. —
In ti tam, deklína, pasja vera!
Ne drži se, kakor mila Jera.
Prišli smo na ljudsko veselico,
Gostimo se torej z véliko žlico.
Najlepše mi hoje v gozdu ni škoda
Za čast dežeze, za slavo naróda!

Barba.
Mož, meni se zdi, da ti gré že v lase.

Devetnik.
Kar zdi se ti, žena, ohrani záse.
Zdaj pij in jej in veselí se z máno.
Vsak dan ne pride cesar v Ljubljano,
Zakaj bi enkrát ob mizo ne vdaril!

Barba.
Samo, da bi preveč ne burkljáril! —

Marjeta.
Poglejte, pogledite, kdo se tam bliža?

Devetnik.
Koščakov Luka, da bi ga griža!

Barba.
Nocoj ta večer, mož, nič prepira!

Devetnik.
Prostora išče, okrog se ozira.

Barba.
Veš kaj? pokličí ga sem in vse bo
v redi.

Devetnik.
Hé, Luka! Kaj stikaš ondod? Sem
sédi!

Košček.
Pa sédem. — Dober večer, soseda!

Devetnik.
Pij, duša!

Košček.
Na zdravje!

Devetnik.
In tu je skléda.

Košček.
Ljudij se je zbralo kot listja in trave.—

Devetnik.

Nu, si ga li videl?

Koščak.

Od nog do gláve!

Devetnik.

Cesarske postave, káj?

Koščak.

Resnica,

In vender tako prijaznega lica!

Barba.

Pa tisto oko!

Marjeta.

Prav pravite, mati,

Jaz menim, da ni se treba ga bati.

Devetnik.

Nu, kaj pa župan? To ni kar si bodi,
Kako se je držal, raca na vodi!

Ponižno je stal pred cesarjem in
častno,

A vender tudi nekáko oblastno:
Spodobno je védel se svojemu stanu,
Primerno ljubljanskemu županu.

Kaj menite, to so reči velike;
Govoril je glasno, brez izpotike;
Najbolj pa je mož po volji mi storil,
Da je slovenski s cesarjem govoril.
Zdaj tudi Slovenci veljámo kaj.

Koščak.

Rés je.

Barba.

A ko bi cesar prišel v Zalesje,
Kako bi pa pôtlej tí županil?

Devetnik.

Jaz, primaruha, bi nič se ne branil,
Za silo bi že, če ni drugače.

Barba.

Kako bi se vender tresle ti hlače!

Devetnik.

Pomoči bi ženske gotovo ne prosil,
Devetnik je vedno že dobro se nosil.

Koščak.

Čestí res cesar prejema in slave
Veliko na potu, a tudi težave:
Poslušati mora nektéro prazno,
In še odgovarjati vsem prijazno.
Od živijev samih bolé ga ušesa,
Ponoči skoràj ne zatisne očesa,
Pod oknom godejo mu in piskajo,
Slovenski in nemški pojó in vriskajo!
Hrup, gneča, kamor se koli obrne,
Vesél bo, ko se domóv spet vrne.

Devetnik.

A kaj pa domá ga, menite, čaka?
Iz uma ga dévajo siromaka.
Káj čudni otroci so tí naródi,
Kar temu vgaja, ni temu po godi.
Ta sili na levo, ta rine na desno,
Kar tému ohlapno, je tému pretésno;
Temù naj peče se, temu kuha,
Ta belega hoče, ta črnega kruha,
Ta polžje krvi, ta ptičjega mleka,
Pa jeza ne primi časih človeka!
Če temu kaj daš, pa óno se kuja,
Ljubezen bratovska jim je tuja;
Vsak misli le náse, dela le záse,
Kjer morejo, urno si planejo v láse:
Jaz bi kar léskovko vzel s police —

Učitelj.

To dobro, da nimate vi pravice —

Devetnik.

Gospod učitelj! — od kod pa vi sem?
Kar videl, gospod, in čutil vas nisem.

Učitelj.

Za vami sem stal, da poslušam malo,
Kako bi se naj pri nas vladalo.

Devetnik.

Prisédite k nam, kaj treba vam stati,
Če hočete našo modrost poslušati? —
Zasukni se, deklica, bódí hitra,
Najboljšega nam prinesi dva litra! —
Vse plačal! — jaz, Devétnik zaleski,
Župan in mož spoštovan v soseski.

Barba.
Dolenjec že vmes govori iz njega.

Devetnik.
Ti mólči! Takó je slovanska šega:
Ko v družbi modri možje govorijo,
Žené za zobmi naj jezik držijo.

Barba.
Domá pa —

Učitelj.
Prosim, mati županja!
Za dobro stvar se vaš mož poganja.
Modró govorite, oče Devetnik,
Lahkó bi bili cesarski svetnik.
Res notranji mir se pri nas pogreša,
Zato vse nekam hira in peša. —
Todà, pri sebi najprej začnimo,
Možje, in v miru domá živimo;
Kaj bomo za dalnje stvari skrbeli!

Devetnik.
Saj bi, samo da bi óni hoteli.
Slovenec je vedno premalo še v čisli —

Učitelj.
Rés, vender to ni zdaj meni na misli.
Možá poznám, obá poštenjaka —

Devetnik.
To name meri in na Koščaka.

Učitelj.
Zemljišča imata v vási najbolja,
Njiv, gozdov obilo in ravnega polja.
Ta dva možá se za košček puščobe,
Kjer trnje le rase in kravje gobe,
Prepirata, pravdata leta in leta,
Jed jima diši že stokrat pogreta.

Devetnik.
Kar je, to je; pravica je moja.

Koščak.
Jaz pravim, da moja.

Učitelj.
Malo pokoja!
Vi pravite, da Koščakovo ní?

Devetnik.
Ne!

Učitelj.
Da ni njegovo pravite vi?

Koščak.
Ne!

Učitelj.
Obá prav trdita, poštenjaka,
Zató je moja razsodba taka:
Zemljišče ni tega možá, ne téga,
Toréj naj nobeden po njem ne poséga.

Devetnik.
Čegav pa pôtlej ta krajec bodi?

Učitelj.
Občinska svojina!

Devetnik.
Mož naglo sodi.
Kaj praviš, Koščak, ki se praskaš po
glavi?

Koščak.
In tí?

Devetnik.
Pa bodi nu, kakor pravi!

Koščak.
Pa bodi!

Devetnik.
Zdaj pijmo na vso to jezo
Ter z vinom praznujmo novo zavezo!

Učitelj.
Tako je lepó; a zdaj še nékaj.

Koščak.
Gospod pa vedno še novega vé kaj.

Učitelj.
Še dva poznám — deklè in mladénič —

Devetnik.
Le-tó pa ne bode, zdi se mi, zé nič.

Učitelj.
Lepá in mláda imata se rada —

Marjeta.
Andrejče, mati!

Devetnik.
Stara navada.

Učitelj.
Poglejte, káj lepšega treba zakona?
On vstvarjen je zánjo, in zánj pa ona,
Premožnih hiš jedina otroka —
Povejte, ljudje, kdaj bode poroka. —
Ne drži takó se, bes te lópi,
Možato, Andrej, pred móža stopi!
Prositi ne daš se, ko treba tepeža,
Sedaj pa si taka pusta Neža!

Andrej.
Naravnost vas prosim, oče, pošteno,
Marjeto svojo mi dajte za ženo.

Učitelj.
Poglej ga, poglej junaka Andreja!

Devetnik.
Prodán sem, že vidim, vse ženska preja!
Nu, ženin, kaj pa tvoj oče pravi?

Košček.
Jaz menim, naj dela po svoji glavi.

Devetnik.
Če prav se premisli in preudari,
Narobe mož ni mladi, ne stári.
Hej, kamor je krava šla, pojdi se tèle!
Vse v slavo naroda in čast dežele!
Cesarjev prihod praznujmo veséli,
Dasi ste otroka in zemljo mi vzeli.

Košček.
Vse prav, le davka je prêveč, davka.

Devetnik.
Kaj motiš nam praznik, da bi te kavka!
Tu pij in jej, domá se pokôri.
Bog živi cesarja! Pa vina gôri!
J. Stritar.

Cyclamen.

Spisal Janko Kersnik.

Roman.

(Dalje.)

Trinajsto poglavje.

Skoro tri tedne po zadnjih dogodkih so ostale razmere med glavnimi osobami naše povesti neizpremenjene.

Ilovska je stregla doma svojemu bolnemu soprogu, kateremu se je bila bolezen na slabše obrnila; mnogo dnij žena niti iz hiše ni stopila. Z vednim delom si je tešila spomine, ki so jo sedaj hoteli po gostem mučiti in vznemirjati.

Pri Boletovih ni bilo izpremembe, nego da je Meden sedaj skoro sleheren dan prihajal k njim, in celó Hrast se je bil zopet dvakrat ali trikrat oglasil.